

ในการทำเกษตรกรรมมักเจอปัญหาแมลงศัตรูพืช เช่น เพลี้ย ดักแด้ หนอนกอ มอด และอื่นๆ มาทำลายหรือกัดกินผลผลิตทางการเกษตร ไม่ว่าจะเป็นพืช ผักและผลไม้ ภูมิปัญญาชาวบ้านจะนำสมุนไพรมาใช้ไล่แมลง โดยใช้ส่วนต่างๆ เช่น ใบ ราก เปลือก ดอก ผล ที่มีสารออกฤทธิ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมในการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชได้เป็นอย่างดีไม่แพ้สารเคมี อีกทั้งยังประหยัดและปลอดภัย ที่สำคัญยังเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม บทความนี้จะแนะนำวิธีการนำสมุนไพรบางชนิดที่มีในบ้านเรามาใช้เพื่อป้องกันและกำจัดศัตรูพืชอย่างง่าย ๆ ดังนี้

1) ข่า เป็นพืชมีเหง้า ซึ่งมีน้ำมันหอมระเหยที่สามารถป้องกันและกำจัดด้วงวงข้าว มอดแป้ง แมลงวันทองได้

วิธีการใช้ นำข่ามาตำร่วมกับเมล็ดสะเดาและตะไคร้หอม อย่างละ 200 กรัม แช่ผสมกันในน้ำ 20 ลิตร ทิ้งไว้ค้างคืน แล้วกรองเอาแต่น้ำ นำสารสกัดที่ได้ 1 ลิตรมาผสมกับน้ำธรรมดา 1 ปี๊บ สามารถใช้ฆ่าแมลงศัตรูพืชได้ 1 ไร่

2) สาบเสือ เป็นไม้ล้มลุก ที่ลำต้นแตกกิ่งก้านสาขามากมาย หาได้ ส่วนต้นและใบสามารถนำมาใช้ป้องกันกำจัด

สมุนไพรไล่แมลง

เพลี้ยและปลวกได้

วิธีการใช้ นำทั้งต้นมาตากแดดให้แห้ง หรือจะใช้สดก็ได้ นำมาตำให้ละเอียด ผสมน้ำในอัตราส่วน น้ำหนักผง 400 กรัม ต่อน้ำ 3 ลิตร ถ้าเป็นต้นสดใช้ 1 กก. ต่อน้ำ 5 ลิตร คนให้เข้ากัน หมักทิ้งไว้ 24 ชั่วโมง นำมากรองเอาแต่น้ำ ผสมน้ำสบู่ หรือแชมพู ครึ่งช้อนโต๊ะต่อน้ำ 5 ลิตรฉีดพ่นทุก 7 วันในช่วงเย็น

3) โหระพา เป็นไม้ล้มลุก ลำต้นเป็นสี่เหลี่ยมมีกิ่งสีอ่อนม่วงแดง มีสารฆ่าแมลง ขับไล่แมลง และยับยั้งการเจริญเติบโตของแมลงได้แก่ เพลี้ย แมลงวัน หนอนแมลงวัน

วิธีการใช้ นำน้ำมันหอมระเหยโหระพา 2 ช้อนโต๊ะ ผสมน้ำ 1 ลิตร ฉีดพ่นผัก

4) กระเทียม เป็นไม้ล้มลุก มีกลิ่นแรง มีหัวใต้ดิน มีฤทธิ์เป็นยาฆ่าแมลง สารขับไล่แมลง สารหยุดยั้งการดูดกินอาหาร สารฆ่าเชื้อราและแบคทีเรีย เพลี้ยอ่อน เพลี้ยไฟ หนอนกระทู้ผัก ด้วงปีกแข็ง โรคราน้ำค้าง โรคราสนิม

วิธีการใช้

วิธีที่ 1 ใช้กระเทียม 1 กก. โขลกให้เป็นชิ้นเล็กๆ แช่ในน้ำมันก๊าดหรือน้ำมันเบนซิน 200 ซีซี ทิ้งไว้ 24 ชั่วโมง หลังจากนั้นนำสบู่ละลายน้ำเล็กน้อยเติมลงไป คนให้เข้ากัน แล้วกรองเอาแต่น้ำใส ก่อนนำไปใช้เติมน้ำลงไปอีก 20 เท่า หรือประมาณ 5 ปี๊บ (100 ลิตร)

วิธีที่ 2 บดกระเทียม 2 หัวใหญ่และพริกแห้งป่น 2 ช้อนชา

ให้ละเอียดแล้วนำไปใส่น้ำร้อน 4 ลิตร เดิมสบูลงไปเล็กน้อย คนแล้วกรองนำไปใช้ สูตรนี้ใช้ได้ผลดีกับหนอนผีเสื้อไม่ผล

5) **บอระเพ็ด** คนไทยมักนิยมนำมาใช้ทำยา เพราะมีสรรพคุณทางยามากมาย และด้วยตัวของบอระเพ็ดที่มีสารระคายเคือง จึงใช้ป้องกันและกำจัดหนอนกอ หนอนกระทู้ต่างๆ ได้ ใช้ได้ดีกับนาข้าว ไร่สวนเมื่อถูกดูดซึมเข้าไปในพืชจะทำให้แมลงไม่ชอบ

วิธีการใช้ ใช้เถาบอระเพ็ด 5 กก. สับเป็นชิ้นเล็กๆ ทบให้แหลก แช่น้ำ 1 ปีบ ทั้งไว้ 2 ชั่วโมง แล้วนำไปฉีดพ่น

6) **กุน** เนื้อฝักกุนจะมีสารประเภท Anthraquinones หลายตัว เช่น Aloin, Rhein Sennoside A, B และยังมี Organic acid สาร Anthra quinone มีฤทธิ์ต่อระบบประสาทของแมลง ป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูพืชได้ดี โดยเฉพาะ หนอนผีเสื้อ หนอนเจาะลำต้น หนอนกัดใบ หนอนเจาะยอดเจาะดอก หนอนใยผัก มอดแป้งต่างๆ

วิธีการใช้ นำฝักกุนมาบดให้ละเอียด แล้วผสมกับน้ำในอัตราส่วนฝักกุน 1 กก. ต่อน้ำ 1 ปีบ ทั้งไว้ 3-4 วัน จากนั้นนำมากรองเอาแต่น้ำ แล้วนำไปฉีดพ่นในแปลงผักได้

7) **ตะไคร้หอม** เป็นสมุนไพรมากประโยชน์ มีสาร Verbena oil, Lemon oil, Indian molissa oil มีฤทธิ์ในการไล่แมลงเพราะทั้งใบและลำต้นมีน้ำมันหอมระเหยที่ช่วยป้องกันกำจัดแมลง ยุง และแมลงสาบ รวมทั้งยังกำจัดหนอนกระทู้และหนอนใยผัก ช่วยไล่แมลงวันทองตัวผู้และขับไล่มอดข้าวเปลือกได้

วิธีการใช้ นำเหง้าและใบตะไคร้หอมมาหั่นเป็นชิ้นเล็กๆ แล้วบดละเอียดประมาณ 5 ชีด นำมาผสมน้ำ 10 ลิตร แช่ทิ้งไว้ 1 วันกรองเอาแต่น้ำ ผสมสารจับใบ เช่น สบู หรือแชมพู

แล้วนำมาฉีดพ่น

8) **น้อยหน่า** มีพิษต่อแมลงทางสัมผัสและกระเพาะอาหาร สามารถป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ได้แก่ เพลี้ยอ่อน เพลี้ยจักจั่น เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และเพลี้ยอื่นๆ รวมทั้งหนอนกัดกินผัก หนอนใยผัก ตัวเต่าทอง และแมลงวันทอง

วิธีการใช้ ใช้เมล็ดน้อยหน่าแห้ง 1 กก. ตำให้ละเอียด แช่น้ำครึ่งปีบ ทั้งไว้ 1 วัน แล้วกรองเอาแต่น้ำ ก่อนใช้ผสมกับน้ำสบู 1 ช้อนโต๊ะ แล้วใช้ฉีดพ่นทุกๆ 7-10 วันในช่วงเวลาเย็น

สมุนไพรที่มีสรรพคุณในการไล่แมลงยังมีอีกจำนวนมาก ขั้นตอนการนำมาใช้ก็ไม่ยุ่งยากซับซ้อน และไม่มีผลข้างเคียงทั้งต่อผู้ใช้และสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามการนำสมุนไพรมาใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ นั้นควรศึกษาข้อมูลก่อน เพื่อให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุดในการป้องกันและกำจัดแมลงอย่างปลอดภัย

เรียบเรียงข้อมูลจาก
<https://www.komchadluek.net/kom-lifestyle/481316>

<https://esc.doae.go.th/wp-content/uploads/2016/>

<https://www.tungsong.com/samunpai/insect/Index.html>

<https://www.doctor.or.th/article/detail/3723>

<https://www.tungsong.com/samunpai/insect/Index.html>

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)